

POESIA CATALANA DEL SEGLE XX

Curs: 2005-2006

Codi: 28672

Crèdits: 9

Cicle: Segon

Tipus d'assignatura: Obligatòria

Semestre: Anual

PROFESSOR(S)

Jaume Aulet Amela

DESCRIPCIÓ GENERAL, OBJECTIUS I REQUISITS PREVIS

L'assignatura consisteix en un repàs a la història de la poesia catalana del segle XX (des del Modernisme fins a finals dels anys setanta), amb atenció especial a les poètiques que hi són presents i amb anàlisi i comentari de textos representatius. El curs no consistirà en un repàs detallat del temari. Del que es tracta, especialment, és de contextualitzar amb prou precisió els autors i els llibres que es comentaran a classe. En aquest sentit, el curs se centrarà en una anàlisi interna del procés d'evolució que segueix el gènere al llarg del segle, sempre en relació als principals corrents i a les poètiques fonamentals de la poesia contemporània.

ESBÓS DEL TEMARI

1. El Modernisme

- El Modernisme i la valoració de la poesia. Plataformes de difusió. La tradició i el context internacional. Influències.
- Corrents poètics:
 - Espontaneisme i vitalisme. Joan Maragall i l'espontaneisme. Els poetes maragallians i altres poetes vitalistes.
 - Les influències simbolistes i parnassianes. Jeroni Zanné, Gabriel Alomar, Alexandre de Riquer, Miquel de Palol.
 - El concepte d'Escola Mallorquina. Miquel Costa i Llobera, Joan Alcover.

2. El Noucentisme

- El Noucentisme i la valoració de la poesia. Plataformes de difusió. La tradició i el context internacional. Influències.
- Línies poètiques dominants i evolució. D'una poètica dominant a un model en crisi. La trajectòria de Josep Carner. "Guerau de Llost". Josep M. López-Picó i altres poetes menors. L'Escola Mallorquina.

3. Els anys vint i trenta

- La poesia i els canvis d'orientació de la cultura. La imatge del poeta.
- Diversificació de les poètiques. Les grans tendències de la creació poètica.
 - La poètica postsimbolista. La reflexió teòrica i el debat sobre la poesia pura. L'evolució de Josep Carner i Josep M. López-Picó. Carles Riba com a eix central. Altres autors. La poètica postsimbolista en la dècada dels 30. Bartomeu Rosselló-Pòrcel.
 - La poesia d'avantguarda. La reflexió teòrica i la connexió amb el postsimbolisme.
 - El futurisme. Vies de difusió. Josep M. Junoy, Joan Salvat-Papasseit i altres. El cas de Joaquim Folguera.
 - El surrealisme. Salvador Dalí i *L'Amic de les Arts*. El cas de J. V. Foix.
 - Altres poètiques. "Pere Quart" i la seva idea de realisme.

4. La postguerra (1939-1959)

- La situació de la poesia catalana durant la postguerra. Plataformes de difusió. El context internacional.
- Corrents i tendències:
 - La readaptació de la poètica postsimbolista: Josep Carner, Carles Riba, J. V. Foix. La reaparició o descoberta dels joves dels anys trenta.
 - Continuitat i evolució dels models d'avantguarda: Josep Palau i Fabre, Joan Brossa.
 - Diferents vies d'acostament a una poètica considerada "realista": Pere Quart, Jordi Sarsanedas, Vicent Andrés Estellés.
 - Dues construccions miticopoètiques: Agustí Bartra i Salvador Espriu.

5. Els anys seixanta

- El realisme històric i la poesia. Els models i la tradició. Plataformes per a una dècada.
- La pràctica poètica i els diferents conceptes de realisme. Francesc Vallverdú, Joaquim Horta, Lluís Alpera i altres. El cas de Gabriel Ferrater.
- Altres propostes poètiques. Entre la continuïtat i la renovació.

6. Els anys setanta

- Un nou context poètic i unes altres vies de difusió.
- Diversificació de propostes. Entre el mestratge ferraterià, els ressons de Joan

Brossa i els múltiples esqueixos de les flors del Mall: Narcís Comadira, Francesc Parcerisas, Pere Gimferrer, Maria-Mercè Marçal i tants d'altres.

TUTORIES INTEGRADES

L'assignatura no té crèdits de tutoria integrada.

BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

- Jaume AULET, "Estudi introductor" a DIVERSOS AUTORS, *Antologia de la poesia noucentista*, Barcelona, Ed. 62, 1990, ps. 7-54.
- Jaume AULET, "La poesia catalana dels anys seixanta i els diversos usos del realisme", *Caplletra*, núm. 28 (primavera 2000), ps. 33-50.
- Àlex BROCH, *La literatura catalana dels anys setanta*, Barcelona, Edicions 62, 1980.
- Jordi CASTELLANOS, "Estudi introductor" a DIVERSOS AUTORS, *Antologia de la poesia modernista*, Barcelona, Edicions 62, 1990, ps. 5-74.
- Josep M. CASTELLET, Joaquim MOLAS, *Poesia catalana del segle XX*, Barcelona, Edicions 62, 1963.
- Joaquim MOLAS (dir.), *Història de la literatura catalana. Part moderna* (volums 8, 9, 10 i 11), Barcelona, Ariel, 1986-1987.
- Joaquim MOLAS, *La literatura catalana d'avantguarda: 1918-1938*, B., Antoni Bosch ed., 1983.
- Carles RIBA, *Obres completes. Volum 2: Crítica 1, Obres completes. Volum 3: Crítica 2, Obres completes. Volum 4: Crítica 3*, Barcelona, Edicions 62, 1985-1988.
- Arthur TERRY, *Sobre poesia catalana contemporània: Riba, Foix, Espriu*, B., Edicions 62, 1985.
- Arthur TERRY, *Quatre poetes catalans: Ferrater, Brossa, Gimferrer, Xirau*, Barcelona, Edicions 62, 1991.
- Joan TRIADÚ, *Poesia catalana de postguerra*, Barcelona, Edicions 62, 1985.

FORMA D'AVUACIÓ

Examen final, que tindrà en compte la matèria teòrica i les lectures obligatòries. Al llarg del curs també s'hauran de presentar, com a mínim, cinc exercicis de comentari de text.

ALTRES DADES

El curs 2005-2006, les lectures que treballarem a classe són les següents:

- Joan MARAGALL, *Antologia poètica*, a cura d'Arthur Terry, Barcelona, Edicions 62, 1994 ("Les Millors Obres de la Literatura Catalana", 71).
- Josep CARNER, *La paraula en el vent* (1914), Barcelona, Edicions 62, 1998 ("El Cangur Plus", 262).
- Bartomeu ROSSELLÓ-PÒRCEL, *Imitació del foc* (1938), Barcelona, Edicions 62, 1991 ("Textual", 4).
- Joan SALVAT-PAPASSEIT, *L'irradiador del port i les gavines* (1921), dins Joan SALVAT-PAPASSEIT, *Poesies*, Barcelona, Ariel, 1999, ("Clàssics Catalans Ariel", 2).
- Salvador ESPRIU, *Cementiri de Sinera* (1946), Barcelona, Edicions 62, 1988, ("Els Llibres de l'Escorpi", 49).
- J. V. FOIX, *On he deixat les claus...* (1953), Barcelona, Quaderns Crema, 1988, ("Obra poètica de J. V. Foix", 5). O bé dins J. V. FOIX, *Obres completes. volum 1: poesia*, Barcelona, Edicions 62, 1974; o dins *Obres completes de J. V. Foix. Volum primer. Obra poètica en vers i en prosa*, Barcelona, Edicions 62 / Diputació de Barcelona, 2000.
- PERE QUART, *Circumstàncies* (1968), Barcelona, Edicions Proa, 1987, ("Els Llibres de l'Óssa Menor", 60); o dins "Pere QUART" *Obra poètica*, Barcelona, Edicions Proa, 1999.
- Gabriel FERRATER, *Da nuces pueris* (1960), Barcelona, Edicions 62 / Empúries, 1998, ("Poesia", 18).
- M. Mercè MARÇAL, *Cau de llunes* (1977). Barcelona, Proa, 1998, ("Els Llibres de l'Óssa Menor", 92). Reproduït a M. Mercè MARÇAL, *Llengua abolida* (1973-1988), València, Eliseu Climent editor, 1989, ("Poesia 3 i 4", 58).